

‘Corona is voorbij; we mogen weer naar de Dam’

Leraren in Actie is de kleinste en meest activistische lerarenvakbond. De bond wil groter worden, maar niet ten koste van alles, legt voorzitter Peter Althuizen uit. ‘We willen groeien waar we wat kunnen betekenen.’

Tekst Norbert van der Werff

Peter Althuizen was 31 jaar docent klassieke talen en is naast voorzitter van Leraren in Actie zzp'er op het gebied van onderwijs. Leraren in Actie (LIA) heeft nu zo'n 2.000 leden uit het voortgezet onderwijs en primair onderwijs. Eén van de manieren om te groeien is met radiospotjes. De commercials gedurende zes weken in december, januari en februari hebben al geleid tot zo'n tachtig nieuwe leden.

In de commercials werd aan leraren uitgelegd dat je 'actie' met een 'o' schrijft. Mikt de bond op niet al te simme leraren?

‘We hebben daar veel reacties op gekregen, vooral op social media. Het was gewoon een grapje, dat ons veel extra

aandacht heeft opgeleverd. De inschrijvingen druppelen nog steeds binnen. We willen nog meer spotjes gaan uitzenden. Om onze standpunten toe te lichten gebruiken we social media en daarnaast schrijf ik ingezonden stukken in het AD en reageer ik met ingezonden brieven op het nieuws, zoals recent in de Volkskrant.’

Eén van de belangrijkste taken van een vakbond is de belangen van de leden behartigen bij cao-onderhandelingen, maar Leraren in Actie is daar niet bij betrokken. Hoe komt dat?

‘We worden al zeventien jaar door de andere bonden van de cao-tafel geweerd omdat we te klein zouden zijn. Maar ze zeggen er niet bij hoeveel leden nodig zijn om mee te mogen doen. FNV Overheid

zit wel aan tafel, terwijl daar maar een beperkt aantal leraren lid van is. Een tweede reden om ons te weigeren is dat we niks zouden toevoegen. Ze zien het liefst dat we ons bij hen zouden aansluiten. We hebben geprobeerd binnen te komen via de PO-Raad en de VO-raad, maar die verwijzen ons terug naar de bonden. We zijn teleurgesteld dat we niet mogen meedoen met de onderhandelingen, maar ik blijf erop vertrouwen dat het goedkomt.’

Wat was in 2009 de reden voor de oprichting van Leraren in Actie?

‘We zijn begonnen in 2008 met tien leraren in het voortgezet onderwijs. Ik was geen lid van de Algemene Onderwijsbond maar acht van de tien waren dat wel. Zij vonden de AOB niet activistisch genoeg. We kregen toen een zware delegatie van

‘Vakbonden niet allemaal even fel’

de AOB op bezoek om een beroep op ons te doen binnenboord te blijven. Het was toen nog niet de intentie een vakbond te starten. We wilden problemen aanpakken. Sommigen wilden dat we een soort Loesje zouden worden met billboards. Ik wilde een vakbond, want anders bleef het te vrijblijvend. In het begin kwamen we veel in de pers, onder meer met een demonstratie op het Plein in Den Haag. Vijf of zes keer hebben we gestaakt zonder de andere bonden.

We hadden toen als speerpunten de aanpak van het lerarentekort, verbetering van de onderwijskwaliteit en geen onbevoegden voor de klas; problemen die met elkaar samenhangen.

De onderwijsvakbonden vonden ons elitair omdat we af wilden van onbevoegde leraren. Die hielpen toch het tekort te verminderen? Wij vonden dat het lerarentekort groter was dan het leek; onbevoegde leraren maken deel uit van het tekort. We wilden niet dat er helemaal geen onbevoegden voor de klas zouden staan, maar dat ze zo snel mogelijk bevoegd en bekwaam zouden zijn. Dat moest worden gefaciliteerd in de cao met tijd en geld. In de tussentijd konden de kinderen gewoon les blijven krijgen.’

Wat heeft Leraren in Actie bereikt?

‘Wij hebben ervoor gezorgd dat de grote onderwijsstaking in november 2019 tóch doorging. AOB-voorzitter Liesbeth Verheggen had die enkele dagen daarvoor afgeblazen omdat ze samen met CNV onderwijs, FvOv, de Algemene Vereniging Schoolleiders, de PO-Raad en de VO-raad een convenant had afgesloten met toenmalig minister Slob over een eenmalige investering van 460 miljoen euro voor de resterende kabinetsperiode. Wij wilden geen eenmalig bedrag, maar structureel veel

meer geld. Ik heb in het NOS-journaal gezegd dat ze die handtekening moest intrekken. Verheggen is toen afgetreden en de staking is doorgegaan met meer dan 10.000 man op het Lange Voorhout in Den Haag (zie afbeelding op pagina 26) en enkele tienduizenden op de Dam in Amsterdam. We kregen er toen 800 nieuwe leden bij. In januari 2020 kwam er een vervolgstaking en we hadden nog meer stakingen gepland, er ontstond momentum. Maar toen kwam corona... Uiteindelijk zaten bij de cao-onderhandelingen toch weer dezelfde partijen om de tafel. Jammer, want de vakbonden hebben wel dezelfde ideeën, maar zijn niet allemaal even fel. Inmiddels is corona voorbij; we mogen weer op het Lange Voorhout of

de Dam gaan staan, maar er is bij andere bonden geen actiebereidheid. Daarnaast hebben we ons ingezet voor een einde aan het lerarenregister – een databank waarin leraren in het po, vo en mbo waren geregistreerd. Dat is per 2024 afgeschaft.’

Jullie hebben ook een burgerinitiatief genomen om de klassen te verkleinen?

‘Ja, we hebben in 2014 bijna 50.000 handtekeningen verzameld en het burgerinitiatief Stop de overvolle klassen ingediend. Ik heb dat toegelicht in de Tweede Kamer. Staatssecretaris Sander Dekker vond het wel meevallen met het gemiddelde aantal leerlingen in de klas, maar dat gemiddelde zegt niets. Als docent klassieke talen had ik geen last van overvolle klassen, maar bij Nederlands en Engels zaten er 30 en soms wel 32 leerlingen in de klas. We pleitten ervoor het maximum in één jaar terug te brengen naar 28 en in de drie jaren daarna naar 24. Waarom 24? We hebben het gevraagd aan onze leden. De één roept 26, de ander 20. Dat laatste vonden we te gortig. We hebben ook gekeken naar omringende landen en zo zijn we uitgekomen bij 24. Uiteindelijk is er helaas geen maximum aantal leerlingen in de klas gekomen.’

Leraren in Actie behartigt de belangen van docenten in het vo en sinds 2017 ook die van leerkrachten in het po. Willen jullie ook uitbreiden naar het mbo?

‘We hebben een paar leden uit het mbo, maar daar doen we geen belangenbehartiging voor. Daarvoor weten we te weinig van het mbo af. Als er voldoende leden uit het mbo zijn die een actieve rol willen spelen, kunnen we dat wel gaan doen. Zo is het met po ook gegaan. Groei is voor ons geen doel op zich; we willen groeien op plaatsen waar we wat kunnen betekenen.’

Sinds kort hebben we een kabinet onder leiding van premier Rob Jetten van de zelfverkleerde onderwijspartij D66. Staan jullie te juichen?

‘We hebben voor het eerst een premier van D66, maar we hadden wel eerder ministers van Onderwijs van D66, waaronder Robbert Dijkgraaf. De coalitiepartijen hebben de bezuinigingen van het kabinet-Schoof teruggedraaid. Dat wordt nu gepresenteerd als een investering in onderwijs, maar het is minder minder. Overigens gaan bezuinigingen van 800 miljoen euro nog wel door. Kleinere klassen, minder lessen voor leraren en meer tijd voor voorbereiding zijn D66-onderwerpen. Daar strijden wij ook voor. Ook dat laatste vinden wij belangrijk. Nu krijgen docenten op de ene school 50 procent extra tijd voor voorbereiding en op de andere 80 procent. Wij willen dat leraren 100 procent voorbereidingstijd krijgen, net zo lang als de les zelf duurt.’

In 2035 moeten de meeste scholen zijn overgegaan naar inclusief onderwijs. Wat vindt Leraren in Actie daarvan?

‘Ze zijn gek geworden. In 2012 protesteerden leraren in Amsterdam Arena tegen de bezuinigingen op passend onderwijs. Wij vonden toen al dat we dat passend onderwijs helemaal niet moesten doen. Leerlingen die de stof al begrijpen, gaan zich vervelen en leerlingen die het niet kunnen volgen, raken gefrustreerd en haken af. Een autistische leerling die in het huidige systeem in een gewone klas moet functioneren, voelt zich ellendig. Nu kunnen zij nog naar het speciaal onderwijs, maar straks niet meer.

‘Inclusief onderwijs nieuw speerpunt Leraren in Actie’

Inclusief onderwijs is uiteindelijk een bezuiniging op het speciaal onderwijs. Het leidt toe tot een hoge werkdruk; leraren zijn daar niet voor opgeleid. Het verlaagt bovendien de onderwijskwaliteit. De problemen door inclusief onderwijs worden daarom een nieuw speerpunt van Leraren in Actie.’

Leraren in Actie pleit voor ‘goede lessen door goede leraren’. Wat zijn dat?

‘Volgens Leraren in Actie moet een leraar bevoegd, bekwaam en betrokken zijn: didactische en pedagogische vakken

hebben. Lessen moeten evidence-informated zijn. Goede lessen geef je niet op leerpleinen die uitsluitend uitgaan van de belangstelling van de leerlingen. Ze zijn ook niet gebaseerd op leerstijlen, want die bestaan niet. Er wordt wel gezegd dat sommige leerlingen beelddenkers zijn of auditief leren, maar dat zijn hooguit voorkeuren. Goede lessen kun je niet geven als een docent ook hulpverlener moet zijn; de problemen van kinderen worden steeds meer over de schutting gooid en dan moet de leraar ze oplossen. Ik ben voorstander van expliciete directe instructie, van gewoon lesgeven.’ ■